

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

110. Peculiaris Dei fauor pro Christ. contra possimum hoste[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

lebat imagines foribus suis appendere; Christiani augustum Iesu no-
men quale à nostris acceperant radiis coronatum, & venustate colo-
rum elegans ædium suarum frontibus affixere, aspectu haud paulo
graciori, quam fœdæ ex rudibus lineis & insulsæ simulachrorum for-
mæ: vnde hoc item boni fluxit, vt eius nominis arcana, & causas
multi docerentur, dum curiosius de re sibi tam noua interrogant.

Descendamus nunc Sciaoceum, Longobardi primum labores fructuo-
sissimos inspecturi, & messem eius anni 1604. lætam; Deinde pericu-
lum immane præcipitandæ in ruinam Sinensis totius Christianitatis.
Nanquam in Europa Longobardus tantum viderat lachrimarum, quan-
tum in suis vidit Neophytis, cum post habitam die sanctioris hebdoma-
dæ sexto de Christi morte concionem, venerandam illis imaginem
proculit Crucifixi, quod hic libenter eorum in gratiam memoro, qui
pro sua in nos beneuolentia vulgarunt Societatis Patres Christum cru-
cifixum nequaquam Sinis prædicasse, sed tantum ex mortuis rediuuum,
& luce diuina fulgentem, quasi ab annis iam plus quinquaginta, orbis
vniuersus libros non tereret, linguis omnibus excusos quibus varij
euentus, & ei quem dixi consimiles narrantur, de Crucifixi apud Sinas
veneratione, quasi à primis quoque temporibus profeminatæ illic Chri-
sti patientis effigies non extarent, qualem ipsemet vidi, operis indocti,
vt est Sinarum Typus, sed tamen Christiani? quasi Christianorum il-
lic ædes, intus, & foris palam non paterent crucibus munitæ; quasi
tot indidem à nostris Patribus meditationes, tractatus, & historiarum,
Sinensi sermone non exissent, quibus prodantur splendide mendaces
qui alienam famam inuidè macularunt. Sed Longobardi præclarum
feruorem, patientia quoque robusta exereuit. Citatus ad tribunalia
tanquam contractor idolorum, & Sinensium Deorum ad inferos dam-
nator, frequenti Prætorio liberè respondit, debuisse idola destrui, quæ
ab Neophytis eiurata, sibi tradebantur; nefas esse horrendum vni debi-
tos Deo cultus; rebus creatis exhibere; nullam in iis Sinas Literatos
diuinitatem agnoscere; quoties denique coram ludicibus hoc argumen-
tum repetit, casum vicit. Mandarinus tamen in aula præpotens, quod
primariam Reginam habuisset in mysteriis idolorum discipulam, ex-
pellendæ regno nedum Sciaoceo Christianitati, formidabilem moue-
rat, & instruxerat machinam; cum inexpectata Regis sententia ipse-
met, in Hunanam insulam exul eiectus est; Deo peculiaris huius cu-
ræ fiducia suos animante. Sub id tempus Pechino appulit integritatis
summæ Mandarinus Sciaoceum, totam illam regionem administraturus.
Sedenti in aula, Mandarinis, & populo conferta, in conspectum se de-
dit Longobardus; obrulit Ricciij Catechismum; eo doctrinam contine-
ri, quæ sola esset vera, & certissima salutis; magna voce magnoque
spiritu affirmavit; quamuis esset idololatris aduersa. Experirentur se-
cum ex iis si qui tantum auderent, disputando, docendo, auctoritati-
bus, ratione, priuatim ac publicè utcumque mallent eam impugnare;

K κ

108.
Neophyto-
rum fortis li-
bertas in fi-
de.

109.
P. Longobar-
pro fide con-
tra idol. pu-
blicè agit.

110.
Peculiaris
Dei fauor
pro Christ.
contra pesti-
mum hoste.

habituos se propugnatores expeditum, & defensores non igna-
 At si vim pararent, se quidem, & vnum, & Externum multorum ca-
 lumniis, criminationibus, & vexationi parem esse non posse, pro-
 nota ubique illius aequitati se totum credere, eiusque tribunal iam
 inde appellare. Mandarinus mirè affabilis patrociniū à Patre postu-
 latum suscipere se humanissimè professus; gratissimum pariter habuit
 Catechismum cuius auctorem Riccium, sibi notissimum, & amicissi-
 mum multis laudibus ornauit, conciditque hic vis omnis impiorum,
 libellis, & accusationibus armata ad euertendum Longobardum, sed
 multo abiectius restitit, cum Neophytorum non pauca millia viderem
 prono descendit alueo ad occursum Manuëlis Diaz cum tribus
 operæ sociis, & in scapham translatos eleganter instratam cum instru-
 mentorum symphonia, per mediam urbem eiusque suburbium deo-
 hentium domum nostram, non iam ut ominosos, & hostes aduenas,
 sed ciues & Patres ex mundi finibus, votis fidelibus vocatos; habuit
 Longobardus in quos possit operas partiri, relicto Sciaocci Tedes-
 chio, Euangelium foras circumtulit, ubique fructu vberissimo; nouo
 multis locis fundauit Christo cæcus multitudine idolorum delecta, &
 libris ad ea spectantibus; & in iis quos rinxit centum quadraginta, de-
 stinata à Deo salutis occulta consilia magnoperè suspexit. Senex auro-
 rum nonaginta, refugiebat præfractè à videndo, nedum ab audiendo
 Patre; veri Dei offensam nullo se vnquam peccato incurrisse: execra-
 ri se quoque idola quæ Pater damnaret; vtrumque se à puero ratio-
 ne magistra edoctum seruasse; nihil ab Externo se posse discere quo
 fieret melior. Ita senex paulisper philosophabatur, quoad morbo pro-
 stratum afflavit lux naturali maior, & longè alio de se Patreque sensu
 interiùs imbuit. Patrem vltro accersit, audit, dictis firmiter assenti-
 tur, Christi lauacro expiatus paulò post moritur: illud item præclarum
 quod in pago quodam vrbi proximo vidit. Conuenerat populus in ce-
 pacem aulam, prostabant idola circiter quinquaginta; inter eas fortis
 Deiparæ tabula cum puero Iesu; & Ioanne Baptista; coram facies, accu-
 ræ, odorum suffitus, & flexis genibus populus. Coniectans Pater quid
 sibi hæc vellent; rogat scirentne picta tabula quos referret? aiunt fe-
 minam Dei matrem esse, ex pueris vnū illius filium; vter vero duo-
 rum se nescire. Indieta audientia Longobardus, personarum illarum
 dignitatem, officia, merita explicare; idola quid essent; quid iis fe-
 ciendum docere; quid sciendum, sperandum, & agendum ad felicita-
 tem animæ sempiternam; sub quæ mox omnes omnia simulachra, &
 quicquid ad ea attinebat, in domus area congerunt, & subiecto igni in
 cinerem redigunt. Ille integrata eorum catechesi, ex iis decem & octo
 baptizauit, quorum beata fors repudiata est à cribus Bonziis; falsi se
 penitus capere, & perspicere lucem certæ veritatis, pertinaciam suam
 stulta dilatione fallere maluerunt, subiecturos se veritati & baptismo
 ceruices cum Mandarinus ea comprobasset. Nunc scribendis quæ val-
 de

III.
 Mira senis
 conuers.